

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

Pasen – Verrijzeniszondag

Handelingen 10, 34a.37-43 • Psalm 118 • Brief aan de Kolossenzen 3, 1-4 • Johannes 20, 1-9

Vier tuinen

DICHT bij de plaats waar Jezus gekruisigd was, lag een tuin, een olijfgaard, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. Daarin legden ze Jezus neer. Een tuin met olijfbomen, waar de dood nog niet geweest was. Zo eindigde het negentiende hoofdstuk van het evangelie volgens Johannes op Goede-Vrijdagavond.

Met een tuin begint het tweede (en oudste) scheppingsverhaal (Genesis 2, 8-25). Adam en Eva woonden in de tuin van Eden. Daar stond ook de boom van kennis van goed en kwaad. Die vruchten mochten ze niet aanraken en niet eten. Adam en Eva wilden echter „als goden zijn en kennis hebben van goed en kwaad” en autonoom bepalen wat goed en wat kwaad is, en ze aten van de boom. Ze braken de relatie met God. Harmonie werd disharmonie. Vrede werd geweld. Het verbond keerde om in eenzaamheid. De eerste tuin, de tuin van de breuk en van de verlatenheid.

Veel later vinden we in de Bijbel een verhaal over een andere tuin. De tuin van verlangen. In het Hooglied, een prachtig gedicht uit de Bijbel, wordt verteld hoe een vrouw en een man elkaar zoeken in een tuin (passim, maar vooral in de hoofdstukken 5 tot 8). En elkaar eerst niet vinden. Jachtig verlangen. Tot ze elkaar uiteindelijk ontmoeten. Voor even. „Sterk als de dood is de liefde”, is een bekende zin uit dat Hooglied (8, 6). Duizenden jaren lang werd dit verhaal gelezen als een liefdesverhaal, maar ook als een symbool van hoe God op zoek is naar mensen en naar mensen verlangt. En hoe mensen op zoek zijn naar God. De tweede tuin, de tuin van zoeken en verlangen.

Vanmorgen staan we in de derde tuin (Johannes 20, 1-18). Een tuin met een graf. Het is nog donker. Hoe zou het anders kunnen? Maria van Magdala dwaalt door de tuin. Op zoek naar haar verloren Meester. Het is immers allemaal zo gruwelijk geëindigd. Drie kruisen erover, vrijdagmiddag. Er rest alleen een graf met een grote steen ervoor, als een dik punt achter een verhaal van verlangen en van liefde.

Plotseling versnelt het verhaal. De steen is weg! Het graf is leeg! Maria rent naar de Petrus en Johannes: „Ze hebben Jezus’ lichaam gestolen!” Alledrie rennen ze naar het graf. Leeg! Maar zo ordelijk? Alles netjes opgeplooid. Net alsof de dode rustig is ontwaakt en opgestaan en zijn bed heeft opgemaakt. Het bezwete linnen netjes aan de kant. Verbijstering en tranen in die tuin met het geopende graf en het opgemaakte doodsbed. Dat kan toch niet? Dit is te veel om te be-grijpen.

Maria van Magdala buigt zich huilend naar het graf, maar het lege graf is al weer bewoond. Ze ziet er twee engelen in witte kleren zitten. Feestkleren in een graf? „Waarom huil je?”, vragen de engelen dan nog! Het lijkt cynisch. Ze keert zich om. Ze botst op een tuinman. „Waarom huil je?”, vraagt ook de tuinman, „Wie zoek je?” En dan kijkt de tuinman haar aan met ogen van Jezus: „Maria, Myriam van Magdala.” De tuin draait voor haar ogen. Binnenstebuiten. Ondersteboven. En plots 'ziet' ze en ze herkent Hem: „Rabboeni, mijn Meester.”

De derde tuin is de tuin van de terugvinding. De breuk uit de eerste tuin hersteld. Het verlangen van de tweede tuin vervuld en versterkt. Toen stond er: „Sterk als de dood is de liefde.” Nu klinkt er: „Sterker dan de dood is de liefde, Gods liefde.”

En toch is die derde tuin slechts een voortuin. „Houd me niet vast”, of (beter vertaald) „raak me niet aan”, zegt Jezus aan Maria van Magdala. Weer dat niet aanraken van de eerste tuin. „Ik moet opstijgen naar mijn Vader, die ook jullie Vader is”, gaat Jezus verder. Doe ik de tekst geweld aan, als ik hem zo lees: „Laat me naar de Vader gaan, zodat jullie stilaan beseffen dat Hij ook jullie Vader is en jullie nooit meer verlaat”? Jezus is voortaan niet meer aanraakbaar aanwezig. Maar Hij is evenmin afwezig. Op Goede Vrijdag „gaf Jezus de Geest”. Van nu af aan wil Hij in ons leven, in-wezig. Elke dag meer, en ruimer en breder. „Geef mijn Geest door tot aan de uiteinden der aarde.” Daar en dan komen alle mensen in de Vierde Tuin, geheeld, genezen en voltooid. De tuin van eeuwige liefde. De altijd groenende weiden. Het diepste verlangen vervuld: „overvloedig mogen leven” (Eucharistisch Gebed XI C). Zalig Pasen.

KRIS DEPOORTERE

PASEN – VERRIJZENISZONDAG
12 april 2009

Eerste lezing *Handelingen 10, 34a.37-43*

In die tijd nam Petrus het woord en sprak:

„Gij weet wat er overal in Judea gebeurd is; hoe Jezus van Nazaret zijn optreden begon in Galilea na het doopsel dat Johannes predikte, en hoe God Hem gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht. Hij ging weldoende rond en genas allen die onder de dwingelandij van de duivel stonden, want God was met Hem.”

„En wij getuigen van alles wat Hij in het land van de joden en in Jeruzalem gedaan heeft. Hem hebben ze aan het kruishout geslagen en vermoord. God heeft Hem echter op de derde dag doen opstaan en laten verschijnen, niet aan het hele volk, maar aan de getuigen die door God tevoren waren uitgekozen, aan ons die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden was opgestaan.”

„Hij gaf ons de opdracht aan het volk te prediken, en te getuigen dat Hij de door God aangestelde rechter is over de levenden en de doden. Van Hem leggen alle profeten het getuigenis af, dat ieder die in Hem gelooft, door zijn Naam vergiffenis van zonden verkrijgt.”

Tweede lezing *Brief aan de Kolossenzen 3, 1-4*

Broeders en zusters,

Als Gij dan met Christus ten leven zijt gewekt, zoekt wat boven is, daar waar Christus zetelt aan de rechterhand Gods. Zint op het hemelse, niet op het aardse. Gij zijt immers gestorven en uw leven is nu met Christus verborgen in God. Christus is uw leven, en wanneer Hij verschijnt, zult ook gij met Hem verschijnen in heerlijkheid.

Evangelie *Johannes 20, 1-9*

Op de eerste dag van de week kwam Maria Magdalena vroeg in de morgen – het was donker – bij het graf en zag dat de steen van het graf was weggerold. Zij liep snel naar Simon Petrus en naar de andere, de door Jezus beminde leerling en zei tot hen: „Ze hebben de Heer uit het graf genomen en wij weten niet waar ze Hem hebben neergelegd.”

Daarop gingen Petrus en de andere leerling op weg naar het graf. Ze liepen samen vlug voort, maar die andere leerling snelde Petrus vooruit en kwam het eerst bij het graf aan. Vooroverbukkend zag hij de zwachtels liggen, maar hij ging niet naar binnen.

Simon Petrus, die hem volgde, kwam ook bij het graf en trad wel binnen. Hij zag dat de zwachtels er lagen, maar dat de zweetdoek die zijn hoofd had bedekt, niet bij de zwachtels lag, maar ergens afzonderlijk opgerold op een andere plaats. Toen ging ook de andere leerling, die het eerst bij het graf was aangekomen, naar binnen; hij zag en geloofde, want zij hadden nog niet begrepen hetgeen er geschreven stond, dat Hij namelijk uit de doden moest opstaan.